

Gillian Philip: Tulimieli

GILLIAN PHILIP
TULIMIELI

KAPINAENKELIT – OSA 1

Suomentanut Jussi Hirvi

A L L I G A A T T O R I | H E L S I N K I

Englanninkielinen alkuteos *Firebrand*

© 2010 Gillian Philip

Published by arrangement with Rights People, London

www.alligaattorikustannus.fi

ISBN 978-952-7011-00-3

Kannen kuva: Lawrence Mann

Ulkoasu: Jussi Hirvi

Kirjapaino: Tallinna Raamatutrukikoda

Alligaattori Kustannus

Helsinki 2014

Lucylle ja Jamielle, kuten aina,
ja rakkaudella Cherry Allsoppille

Askartelu toisen maailman parissa
on uhkayritys. Vaarana on
lumoutuminen, joka voidaan torjua
vain tulella, vain kylmällä raudalla.

Catherine Czerkawska: *The Secret Commonwealth*

Kiitokset

Monet ihmiset auttoivat minua jatkamaan, kun Seth MacGregor oli oma vaikea itsensä. Olen valtavan kiitollinen kaikille, jotka lukivat käsikirjoituksen ja tarjosivat neuvoja – heistä erityiskiitoksen ansaitsevat Hilary Johnson, Michael Malone, Ruth Howell ja Elaine Reid. Ja aivan erityinen kiitos Linda Gillardille, joka pelasti minut vaikealla hetkellä epätoivoilta (ja Sethin tulelta).

Olen velassa Catherine Czerkawsalle hänen avustaan historian tutkimuksessa sekä luvasta käyttää sitaattia hänen näytelmästään *The Secret Commonwealth*. David Worthington opasti minut oikeaan suuntaan, kun hain Skotlannin maaseutuhistoriaan liittyviä yksityiskohtia.

Jotkut hyvin ystävälliset gaelinpuhujat auttoivat minua. Sithe-kansa on kuitenkin elänyt vuosisatojen ajan toisessa maailmassa ja leikitellyt mielin määrin tällä kauniilla kielellä – joten epätarkkuudet, epäjohdonmukaisuudet ja virheet ovat täysin heidän harteillaan (niin, ja minun myös). Tähän on lisättävä, että Seth on laiskuuttaan taipuvainen käyttämään anglismeja, milloin vain kiinni jäämättä voi.

Olen hyvin kiitollinen Strident-kustantamon mahtavalle väelle – Keithille, Grahamille, Alisonille ja Sallielle. Kuka tahansa kirjailija, jolla on ollut onni työskennellä heidän kanssaan, tietää miten kannustavia, innokkaita ja yksinkertaisesti ihania he ovat.

Lopuksi kiitän Iania, Jamieta ja Lucya heidän loputtomasta kärsivällisyydestään ja suvaitsevaisuudestaan, kun olen ollut keijujen mailla. Yhdelle teistä olen velkaa useita juomia, ja muille kahdelle valtavan määrän Happy Meal -aterioita ja elokuvakäyntejä. (Kohtuuden rajoissa.) Olette parhaat!

Pihalta nousee eläinten ja lannan ja jätteiden lemu. Ja ruumiinlöyhyä, huomaan ajattelevani, sillä hajujen ja synkän iltataivaan alla häälyy kuoleman henki kuin lähtemätön tahra. Veljeni ei ole ensimmäinen, joka täällä kuolee, eikä hän jää viimeiseksi.

Pyyhkäisen käsivarrella likaista nenääni, ja sitten silmiäni, sillä jokin sumentaa näköni. Sitten suljen silmät kokonaan ja käperryntarintavarustusta vasten. Mieluummin olisin jossain aivan muualla, mutta mitä hyötyä minusta silloin olisi Conalille? Varsijousen kauheaa painoa käsivarsillani on joka tapauksessa mahdollon olla huomaamatta. Vihaan varsijousia, olen aina vihannut. Varsijousi on hirveä ase, etäältä vaikuttava ja armoton, enkä ole ikinä mielelläni koskettanut enkä edes katsonut sellaista. Kuin olisin jo syntyessäni tiennyt, että jonain päivänä joutuisin tapaamaan sellaisen hyvin ikävissä merkeissä.

Niiskaisen ja hieron taas silmiäni. Kunpa olisin miehekkäämpi, kunpa ei pelottaisi niin. Olen kuudentoista, enemmän kuin kyllin vanha tappamaan ja kuolemaan, paljon vanhempi kuin olin nähdesäni isäni kuolevan. Näin kuinka hän yhä haukkoi henkeään, vaikka hänet oli lyöty lähestulkoon kappaleiksi. Hänen kuolemaansa ei voinut välttää, eikä tätäkään. Miksi siis murehtisin etukäteen?

Silmäni tempautuvat auki. Rataanpyörät kolisevat kiveyksellä, ja vilkaisen olkani yli. Minulla on hyvä tarkkailuasema, mutta heti yhdenkin nuolen singottuani minut luultavasti nähdään, ja silloin minun on kavuttava vikkellästi alas pitkin tornin seinää ja paettava.

En voi ajatella sitä nyt. Väkijoukko, joka tähän mennessä on pysynyt rauhallisena ja ilmaissut jännitystään vain hiljaa mumisten, kohoottaa nyt yhtäkkiä äänensä ja muuttuu kuin taikaiskusta ulvovaksi pedoksi. Pakottaudun katsomaan. Ja henkäisen syvään.

Tämä ei ole veljeni, ei voi olla. Tämä ei ole Cù Chaorach, Lammaskoira, klaaninsa isä. Hän ei ole koskaan ollut noin laiha. Hänen kasvonsa ovat veriset ja puoliksi mustuneet. Hiukset on nyrhitty lyhyiksi. Pellavainen paita on kulunut ja repeytynyt, ja sen rei'istä näen veriset ruoskanjäljet hänen selässään.

Voi ei. *Ei*. Tyttö on Conalin kanssa. Hän ei voi olla minua vanhempi, ja hänkin, narttuparka, on saanut osansa lyönneistä. En ole ikinä nähnyt ihmiskasvoilla tällaista haavoille lyötyä kauhua, ja tyttö itkee hillittömästi. Heidän kätensä ovat sidotut, mutta Conalin olka pysyy painautuneena tytön olkaa vasten, ja kun heidät tempaistaan erilleen ja tönäistään alas kärryiltä, Conal pääsee pian taas tasapainoon ja painautuu uudelleen tyttöä vasten. Tytön rähjäisessä harmaassa kaavussa on tumma tahra: hän on laskenut alleen. Ja veljeni, tuo jalo hölmö, on täynnä myötätuntoa, vaikka tyttö on yksi niistä ja olisi hiukan toisissa olosuhteissa muiden mukana väkijoukossa ulvomassa veljelleni.

Veljeni kääntyy tytön puoleen ja hänen huulensa liikkuvat. Roskapuhetta luultavasti. Hän kertoo tytölle että kaikki sujuu nopeasti, ettei pelkoon ole aihetta. Valehtelija.

Voi jumalat, Conal! Aiot pyytää minua ampumaan kahdesti. Onko minulla siihen aikaa?

En pysty tähän yksin – minusta ei ole koskaan ollut mihinkään ilman häntä. En voi olla kutsumatta häntä.

~ *Conal!*

Conal käy hiljaiseksi, muttei nosta katsettaan. Kun hän vielä kerran kuiskaa tytölle, hänen runnelluille kasvoilleen nousee hymy, puhtaan iloinen hymy.

~ *Seth!*

”Katsokaa noitaa, sehän virnuilee!” Jotain lennähtää väkijoukosta, osuu Conalia poskeen ja saa tämän horjahtamaan. ”Naurat-taako, saasta? Kohta pääset tapaamaan herraasi!”

”Niin, eikä yhtään liian aikaisin!” Naurunröhötystä. ”Vieläköhän kohta hymyilee, kun on liekeissä!”

”Eipä saatanan penikka enää naura, kun palaa Helvetin lieskoissa!”

Viha kuohahtaa minussa niin kuumana ja pakottavana että minua huimaa. Onhan sentään 1500-luvun loppupuoli, hyvät jumalat sentään – aikovatko nämä ihmiset ollenkaan kehittyä?

Sormeni puristuvat varsijousen ympärille. Sitten tunnen hänen mielensä omassani tyynnyttävänä, rauhoittavana, kuten olen tuntenut sen aina siitä lähtien kun olin irvistelevä villilapsi ja hän kesytti minut.

~ *Murlainn. Pikkuveli. Älä anna keskittymisesi herpaantua!*

~ *Conal, en ehdi ampua kahdesti. Ei ole aikaa!*

~ *On kyllä. Älä hätäänny.* Conal kääntyy hetkeksi tytön puoleen ja onnistuu suutelemaan tämän kynittyä ja kolhittua päälakea ennen kuin tyttö temmataa pois ja kiskotaan polttopuukasan päälle.

~ *Mitä hän muka meille merkitsee? Hän on yksi niistä!*

Conalin pää taipuu hiukkasen ylöspäin, kuin hän yrittäisi katsoa suoraan minuun ja näyttää minulle todelliset ajatuksensa. Näen hymyn aavistuksen.

~ *Hänellä on nimikin, Seth.*

En tahdo tietää. En tahdo tietää tuon kirotun tytön nimeä. Olen täällä Conalin vuoksi.

~ *Catriona. Hänen nimensä on Catriona.* Conalin katse miltei tavoittaa omani autereisessa iltahämärässä, ja hän miltei hymyilee. Silloin hän tietää että teen sen. Hänen on täytynyt tietää että teen sen joka tapauksessa. Teenhän hänen vuokseen mitä vain.

Hänet on kiskottu tytön taakse ja köytetty samaan paaluun. Sormiaan jännittämällä Conal onnistuu koskettamaan tytön kättä. Taas hän puhuu tytölle, mutten ole varma, kuuleeko tämä häntä väkijoukon mylvinnältä. Hailakkasilmäinen pappi astuu esiin kaapu hulmuten – musta raadonnälkäinen korppi. Panen merkille, että hän pysyttelee pihamuurin pitkässä varjossa. Hymyillen hän kohottaa raamattuaan.

~ *Pysy tyyneenä, Seth. Kädet vakaina, ja muista pitää kummatkin silmät auki.*

~ *Conal, minä...*

~ *Rakastan sinua, pikkuveli. Tapaamme vielä, lupaan sen.*

Ei, emme tapaa. Tuijotan pappia, jonka soinnukkaasti lausumat mahtipontiset, vihaa huokuvat sanat kuuluvat selvästi ihmisjoukon huutojen yli. Emme ainakaan tuon pirun taivaassa. Sitä kun ei ole olemassa, ja mikä pahempaa, ei ole helvettiäkään, johon hän joutuisi heitettyyään kirkuen henkensä minun käsissäni.

Se on *minun* lupaukseni, Cù Chaorach.

En kuitenkaan anna Conalin kuulla sitä. Suljen sen kylmästi hänen ulottumattomiinsa, sillä hän ei sitä hyväksyisi, ei edes nyt. Käteni ovat nyt vakaat – viha on hyvä apu. Onneksi minulla ei ole aikaa tappaa pappia. Nuoli sydämeen tappaisi liian nopeasti.

~ *Rakastan sinua, Cù Chaorach. Olen pahoillani.*

~ *Hyvä että olet täällä. Älä ole pahoillasi. Toimi nopeasti.*

Kierähdän vatsalleni. Minua ei nähdä. Minulla on aikaa. Kuukaan ei vilkaise piilopaikkaani kohti, kukaan ei halua menettää hetkeäkään tästä näytelmästä. Luultavasti heiltä kestää hetken aikaa tajuta, mitä tässä sekasorrossa on tapahtunut. Vihaan ehkä varsi-jousia, mutta olen hyvä käyttämään niitä. Veljeni opetti minut itse. Pystyn kyllä ampumaan kahdesti. Lataan uudelleen, ammun, ja ehdin silti pakoon. *Kyllä.*

Kohdistan katseeni ja tähtään. Tyttö ensin, jottei hän ehdi tajuta mitään ja jotta Conal tietäisi minun tehneen sen ja olisi tyytyväinen minuun.

Ja sitten Conal. Veljeni, ystäväni, päällikköni. Isäni, jokaisella vähänkään merkityksellisellä tavalla. *Oi te olemattomat jumalat, antakaa minulla voimia.*

Kaksi miestä astuu esiin papin takaa pidellen palavia soihtuja korkealla.

Hetki on koittanut. Räpäytän hien ja kyyneleet ja pelon silmistäni. Mieleni on yhtä kylmä kuin sydämenikin, kun puristan sormen liipaisimelle.

1

Poika jää sinun hoitoosi.

Tämä oli kaikkien aikojen ensimmäinen ja viimeinen minua koskeva viesti äidiltä isälle. Isäni pikemminkin yllättyi kuin suuttui, kun äidin lähettiläs ratsasti sisään linnoituksen porteista murjottava kakara takanaan satulassa ja pakotetun kärsivällinen ilme kasvoillaan. Mies oli ratsastanut kanssani kolme päivää, ja olin pitänyt huolta että ne tuntuivat hänen elämänsä pisimmiltä. Hän ilahtui niin nähdessään selkäpuoleni, ettei edes ottanut Griogairilta vastaan yösijaa ja ylöspittoa – hän viipyi vain yhden aterian ja hyvin vahvaksi sekoitetun juoman ajan, sitten kääntyi kannoillaan ja ratsasti takaisin sinne mistä oli tullut. Toivottavasti Lilith teki matkasta hänelle kannattavan.

Isäni ei koskaan myöhemminkään ollut asiasta vihainen. Se oli hänelle liian yhdentekevä, korkeintaan ärsytti häntä hiukan. Sisimmässäni uskon ettei hän ollut aivan vakuuttunut olemassaolostani, että hän piti minua vain yhtenä Lilithin luomista illuusioista.

Äitipuoleni kyllä uskoi minuun. Tunsin usein Leonoran kylmän sinisen katseen ihollani kuin jäisen kuuran, ja jos nostin katseeni, hän ei väistänyt sitä. Hän olikin ainoa. Klaanin muut jäsenet katsoivat syjään kuin olisin ollut jotain valtavan noloa. Niinhän kyllä olinkin, joten heti kun kävi selväksi ettei Griogair kohtelisi minua kauan kaivattuna perillisenään, he ottivat tavakseen teeskennellä ettei minua ollutkaan. Lasten piskuinen joukko osoitti suurempaa kiinnostusta. Varttuneemmat parhaimmillaan syrjivät ja kiusasivat, pahimmillaan antoivat selkäsaunoja. Pienemmät kipittivät karkuun – siitä pidin huolen.

Äitipuoleni ei kuitenkaan kiusannut tai pelännyt minua eikä teeskennellyt että olisin ollut hänelle pelkkää ilmaa. Hän katseli minua. Pidin hyvinkin todennäköisenä että Leonora lopulta tap-

paisi minut, mutten osannut lukea hänen katsettaan, ajatuksista puhumattakaan. Ei hän minua uhkana pitänyt; kukaan ei ollut hänelle uhka. Olin katsellut häntä ja isääni yhdessä, ja olen varma, ettei isä ollut koskaan hymyillyt äidille kuten hän hymyili Leonoralle – ettei hän ollut koskenut äitiä niin hellästi tai puhunut niin lempeästi. Minua isä ei todellakaan kohdellut siihen tapaan. Jos hän huomasi minut, hänen otsansa vetäytyi ryppyyn ja leuka kiristyi ja ilme muuttui tuskastuneeksi, kuin olisin muistutus raskaasta erehdyksestä, matkamuisto josta ei päässyt eroon. Ja Leonora? Hänestä pystyin lukemaan vain sääliä ja jonkinasteista halveksuntaa, ja vihasin häntä sen vuoksi. Olisin halunnut vihata isäänikin, mutten kyennyt. Halusin ainoastaan hänen rakkauttaan, tai jos sitä olisi mahdollon saada, huomiokin riittäisi.

En saanut koskaan edes mahdollisuutta.

Silti äitini oli lähettänyt minut takaisin hänen luokseen. Siinä vaiheessa äiti oli jo hovissa, kuningattaren neuvonantajana. Hänen karkotuksensa oli koitunut hänelle suureksi eduksi. Griogair Dubhin puolinaisesta rakastetusta oli tullut eräs Kate NicNivenin hovin mahtavimpia naisia. Kaikkein vähiten äitini kaipasi huomiota kerjäävää riiviötä, pikku paskiaista joka oli jatkuvasti vaikeuksissa, joka haukkui rumasti kapteeneja ja vielä rumemmin hoviväkeä, joka sai säännöllisesti selkäänsä ja oli ylipäätään vain taakaksi. Niinpä hän palautti minut Griogairille.

Isän luona oli kyllä mukavampaa. Rotumme naiset eivät ole erityisen hyviä äitejä – se on tunnettu tosiasia – joten en oikeastaan kaivannut neiti Lilithiä, en enää jonkin ajan kuluttua. Sithe naiset ovat hienoja sotureita ja viisaita ja viekkaita neuvonantajia. Jos he ovat parantajia tai seppiä, he ovat töissään hyviä – jos ovat noitita, loistavat noituudessa. Mutta äitiydessä he eivät loista. Siihen ei tule helposti tilaisuuttakaan, sillä emme ole hedelmällistä kansaa. Ehkä juuri sen vuoksi kerrotaan niitä naurettavia tarinoita, että muka varastaisimme lapsia. Saanen huomauttaa että naisemme sietävät hädin tuskin omia kakaroitaan, toisten penikoista puhumattakaan. Naisemme eivät kaipaa lapsia, sillä miksi ikävöidä

vuosisatojen ajan jotain mitä ei ehkä ikinä tapahdu? Sen sijaan he kovettavat itsensä, ja vaikka he sitten lisääntyisivätkin, he eivät koskaan pääse täysin eroon tuosta kovuudesta. Jotkut heistä eivät edes ota rakastajia, neitsyyden menetys on ruumiillisesti niin kivulias kokemus. Täytyy olla, jos he kerran pysyttelevät vuosisatojen ajan ilman rakastajia.

Äitini kaiketi pääsi tuon ongelman yli. Hänellä oli paljonkin rakastajia, vaikkakin kaikkein eniten hän olisi halunnut elää rakkausliitossa Griogairin kanssa, ja sitä tavoitetta hän ei kaikesta oveluudestaan huolimatta koskaan saavuttanut, sillä Griogair oli ollut liitossa Leonoran kanssa jo vuosikymmeniä ennen kuin Lilith astui kuvaan. Kun kävi selväksi, ettei minusta olisi Lilithille hyötyä hänen suunnitelmissaan, hän menetti tyystin kiinnostuksensa minuun.

Se sopi minulle vallan mainiosti. Jouduttuani pois Kate NicNivenin sokkeloisista luolista tunsin että aloin hengittää ensimmäistä kertaa elämässäni vapaasti, enkä kaivannut ketään Katen valjusta ja ylimielisestä hoviväestä. Maan alla oli ollut vielä vähemmän lapsia kuin sen päällä oli, mutta enhän tarvinnutkaan ystäviä tai äitiä. Isäni linnoituksessa tyydyin kyyristelemään varjoissa ja katselemaan. Sillä tavoin näin, miten soturit harjoittelivat, miten lapset tappelivat ja kisailivat keskenään, miten linnoituksen oudot ja mutkikkaat valtasuhteet toimivat. Hevosen selässä tehtiin uskallusta vaativia temppeja, joita olisin ehkä halunnut kokeilla. Kun villi musiikki kaikui kuutamoisina öinä, toivoin puolittain että voisin heittäytyä muiden mukana tanssiin. Mutta asiani olivat sentään hyvin. Sain ruokaa ja vaatteita, olin jokseenkin turvassa ja opin paljon – ei sillä että kukaan olisi pakottanut minua opiskelemaan, tai yrittänyt edes komentaa peltotöihin tai opettaa jotain käytännön taitoja. Kasvatukseni perustui oma-aloitteisuuteen ja poikkesi tavanomaisesta, mutta tiesin että oppitunneistani olisi minulle hyötyä koko elämäni ajan. Tärkeimmän opin ensimmäisenä: olin itse vastuussa itsestäni. Elämässä ja kuolemassa ihminen on omillaan. Tämän tiesin paremmin kuin kukaan ikätovereistani.

Nyt vaikuttaa typerältä että odotin niin paljon elämältä isäni kanssa. Päässäni on varmasti ollut lapsellisen romanttisia kuvitelmia minusta ja hänestä tekemässä asioita, joita isät ja pojat tekevät – tappelemassa ja metsästävässä ja nauramassa ja uskoutumassa toisillemme.

Kävi kuitenkin ilmi että hänellä oli jo poika, aivan täydellinen sellainen, eikä hän siis tarvinnut toista.

2

inä aamuna olin kalassa. Juuri tästä pidin eniten isäni linnoituksessa: sen yllä aukeni avoin taivas. Olin vihannut Katen luolastoja. Ne olivat henkeäsalpaavan kauniita, mutta valottomia. Taivasta ei näkynyt.

Isäni linnoituksessa taivasta oli yllin kyllin. Linnoitus kiemurtelee kivisen niemekkeen poikki, ja länsipuolella kivimuurit putosivat kohtisuoraan mereen. Linnoitus kuului maisemaan siinä missä maasta kohoavat valtavat harmaat kivijätkäleetkin, keltaisen jäkälän laikuttamat, aikakausien murentamat ja halkomat. Etelässä ja pohjoisessa avautuivat siniset lahdemat. Sisämaa oli *machairia*, alavaa, villikukkien täplittämää ruohikkomaata, ja nummea, joka avautui niin valtavan laajalle että katosi horisontissa väreilevään ilmamassaan. Rakastin tuota maisemaa heti ensi vilkaisulla ja tiesin että kuolisin täällä.

Mitä pikemmin, sen parempi, jos uudelta klaaniltani kysyttäisiin.

En välittänyt heidän mielipiteistään. Saatoin kulkea vapaana missä ja milloin halusin. Ei ollut sääntöjä, ei rajoituksia. Saatoin uida ja kalastaa ja pyytää langalla jäniksiä. Saatoin kokonaisen päivän kesyttää haavoittunutta haukkaa samalla kun söin mitä olin löytänyt tai pyydystänyt. Elämäni oli rakkaudetonta, mutta entä sitten? Olin kahdeksan vanha ja ensimmäistä kertaa elämänsäni vapaa. Kukaan ei tiennyt eikä välittänyt, mitä tein tai missä kuljin. Elämäni oli eräänlainen taivas ja eräänlainen helvetti, mutta kiinnitin ajatukseni taivaspuoleen, ja se oli hyvä, tarpeeksi hyvä elämä pojalle, jonka ei ollut koskaan pitänyt syntyäkään.

Kahdennentoista linnoituksessa viettämäni kuukauden ensimmäisenä päivänä näkymättömyyteni päättyi.

Tuona kesäpäivänä tunnit levittäytyivät edessäni kuin lahja, laiskoina ja aurinkoisina. Lampi nummen keskellä oli tyyne ja